

Warszawa, 18 marca 2024 r.

Prezes Rady Ministrów
Donald Tusk
al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Apel przedstawicieli pracowników i pracodawców sektora budowlanego
**o przywrócenie zwrotu części wydatków na materiały budowlane zakupione
na cele mieszkaniowe**

Szanowny Panie Premierze,

Składamy ponowny apel o jak najszybsze podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji na rynku budowlanym. Jest ona szczególnie istotna w kontekście polityki mieszkaniowej. Dostępne dane jednoznacznie wskazują na spadek aktywności inwestycyjnej w mieszkalnictwie, co ma bezpośredni wpływ na kondycję całego sektora budowlanego:

- według GUS w **2023 r. wydano 241 tys. pozwoleń na budowę mieszkań i jest to o 57 tys. mniej** niż w analogicznym okresie roku ubiegłego – tj. **spadek o 19%**. Liczba nowych mieszkań, których budowę rozpoczęto również jest mniejsza niż przed rokiem i wyniosła **189 tys. (o 11 tys. mniej niż w 2022 r.)** – co stanowi spadek o **6%**. Natomiast liczba mieszkań oddanych do użytkowania w ubiegłym roku wyniosła **220 tys.** – mniej o **prawie 8%** niż w roku 2022 (na podstawie GUS);
- w 2023 r. inwestorzy indywidualni rozpoczęli budowę **niespełna 70 tys.** domów jednorodzinnych (wg danych GUS), co przełożyło się na **mniej niż 2 domy na 1000 mieszkańców**. Jest to wynik o **34%** gorszy niż w rekordowym 2021 r.;
- obserwowany jest **wyraźny spadek sprzedaży większości wyrobów budowlanych**. Przykładowo dynamika sprzedaży Grupy PSB w 12 grupach asortymentowych, za okres 12 m-cy 2023 r. do 12 m-cy 2022 r. była niższa: **sucha zabudowa (-0,6%), wykończenia (-1,3%), oświetlenie, elektryka (-1,7%), ogród i hobby (-3,3%), otoczenie domu (-3,5%), płytki, łazienki, kuchnie (-4,9%), instalacje, ogrzewanie (-7,3%), stolarka (-8,5%), płyty OSB, drewno (-16,1%), dachy, rynny (-25,8%), izolacje termiczne (-28,7%) oraz ściany, kominy (-28,9%)**. Wzrost sprzedaży nastąpił w 8 grupach towarowych: farby, lakiery (+17,6%), cement, wapno (+13,4%), motoryzacja (+10,0%), wyposażenie, AGD (+6,7%), chemia budowlana (+4,7%), dekoracje (+3,9%), narzędzia (+2,9%) oraz izolacje wodochronne (+2,8%);
- według wstępnych danych **produkcja budowlano-montażowa** (w cenach stałych) zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób w styczniu br. **była niższa o 6,1% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (przed rokiem wzrost o 2,0%) i niższa o 63,2% w stosunku do grudnia 2023 roku (przed rokiem spadek o 55,3%)** (na podstawie GUS);
- spada produkcja materiałów budowlanych, przykładowo **do listopada 2023 roku wyprodukowano 6,4 mln m³ ściennych materiałów murowych, o ponad 3,5 mln m³ mniej niż przed rokiem, spadek wyniósł 35,5% r/r**. W tym samym czasie **wyprodukowano niemal 3,3 mln m³ betonu komórkowego, o 1 861 tys. m³ mniej niż rok wcześniej, a to oznacza spadek o 36,3% r/r**. (na podstawie locja.pl);
- wielu producentów w 2023 roku dokonało restrukturyzacji organizacji produkcji (szczególnie wielozakładowej) polegającej na **zamknięciu zakładów produkcyjnych i zwolnieniu pracowników, wielkość zatrudnienia zmalała o około 10-12%**. Duża część mniejszych producentów w ubiegłym roku **funkcjonowała w ograniczonym wymiarze produkcyjnym lub**

zdecydowała o całkowitym przestoju, co również miało wpływ na zatrudnienie w tych zakładach oraz na istotny spadek odnotowanego przychodu;

- zgodnie z cyklicznym badaniem koniunktury w budownictwie realizowanym przez SGH **ogólny wskaźnik koniunktury IRGCON na koniec IV kw. 2023 r. wyniósł -9,9** (wobec -13,3 na koniec 2022 r.), **wskaźnik zamówień budowlanych ogółem wyniósł -5,8** (wobec -9,6 na koniec 2022 r.), zaś **wskaźnik sytuacji finansowej -5,1** (wobec -20,2 na koniec 2022 r.),
- badanie ankietowe (na podstawie Ramirent) wskazuje, iż **42,5% Polaków odłożyło lub zawiesiło zaplanowane prace remontowo – budowlane** z powodu wysokiej inflacji oraz zmniejszonej dostępności materiałów budowlanych wynikającej z ich wysokich cen, zaś **34,2%** ankietowanych **zdecydowało o zredukowaniu zakresu planowanych prac remontowych**;
- **zwiększa się skala sprzedaży wyrobów budowlanych w szarej strefie** (bez faktury), przykładowo skumulowane straty dla PKB spowodowane istnieniem szarej strefy na rynku betonu to **ok. 1 mld zł** (na podstawie ZPP);
- badania pokazują, że **53,6% konsumentów usprawiedliwia płacenie gotówką bez rachunku, by uniknąć płacenia VAT** (na podstawie Moralność finansowa Polaków 2023).

Aby szybko zwiększyć liczbę dostępnych pod względem kosztowym mieszkań i jednocześnie poprawić warunki życia Polaków konieczne jest wsparcie remontów istniejących zasobów budowlanych, budownictwa indywidualnego oraz przywracanie do użytkowania pustostanów (wg. danych GUS z 2021 roku w **Polsce jest 1,86 mln pustych lokali i domów**). W naszej ocenie, w celu pobudzenia nakładów na remonty oraz budowy domów i mieszkań, konieczne jest wprowadzenie rozwiązań trwale stymulujących ten proces. W szczególności efekt ten można osiągnąć wprowadzając zachęty podatkowe dla obywateli (osób fizycznych) umożliwiające odzyskanie części środków poniesionych na remont lub budowę własnego mieszkania.

Tego typu instrumenty mieliśmy w Polsce w przeszłości, a były to ulga budowlana obowiązująca w latach 1992 – 2003 oraz zwrot VAT w latach 2004 –2008. Rozwiązania te przyczyniły się w ogromnym stopniu do poprawy warunków mieszkaniowych Polaków oraz wyjścia z kryzysu i rozwoju branży budowlanej. Wsparcie remontów mieszkań i budów nowych domów powinno być dedykowane obywatelom, którzy remontują mieszkania przeznaczone na własne cele mieszkaniowe, albo rozpoczynają budowę domu w celu zaspokojenia swoich potrzeb mieszkaniowych. **Prostym, skutecznym i sprawiedliwym społecznie mechanizmem byłby zwrot części podatku VAT zawartego w cenie wyrobów budowlanych przeznaczonych na budowę lub remont własnego domu bądź mieszkania.** Preferencja dedykowana byłaby dla wszystkich obywateli, którzy zdecydują się na poniesienie wydatków związanych z remontem bądź budową własnego domu. Alternatywnym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie ulgi podatkowej w podatku dochodowym umożliwiającej odliczenie od podstawy opodatkowania wydatków poniesionych na ww. cel. Przywrócenie zwrotu części wydatków na materiały budowlane przyczyni się do wzrostu dochodów budżetowych z VAT.

Mając na uwadze konieczność zwiększanie ilości dostępnych mieszkań oraz pogarszającą się sytuację branży materiałów budowlanych i budownictwa w Polsce apelujemy o jak najszybsze podjęcie działań stymulujących te gałęzie gospodarki. Równie ważne jest szybkie uruchomienie środków z Krajowego Programu Odbudowy, które w innych krajach mają bardzo pozytywny wpływ na kondycję rynku budowlanego.

Budownictwo to sektor stanowiący jedno z głównych kół zamachowych gospodarki każdego kraju. Wg danych NBP w 2021 r. czysty udział „budowlanki” w PKB Polski wyniósł **5,2%**. Jednak skumulowany wkład do krajowego PKB, uwzględniający efekt mnożnikowy wynikający z generowania popytu w wielu współpracujących branżach, wyniósł **12 – 15%**. Sam udział budownictwa mieszkaniowego w PKB był niższy, ale w latach 2020 – 2021 wyniósł po ok. **1,6%** PKB, zaś z wkładem skumulowanym było odpowiednio wyższy.

Szanowny Panie Premierze,

Aktualna sytuacja w mieszkalnictwie i budownictwie mieszkaniowym jest bardzo trudna, zaś przedłożony w apelu postulat niezwykle pilny, przy tym wnoszony przez większość organizacji branżowych reprezentujących środowisko budowlane. Dlatego zwracamy się z prośbą do Pana Premiera o spotkanie, na którym omówimy przedstawiony postulat, z przyjemnością zaprezentujemy inne nasze pomysły dotyczące wsparcia budownictwa, jak również chętnie odpowiemy na wszelkie pytania.

Z poważaniem,

Prezes Zarządu
Związku Pracodawców Producentów
Materiałów dla Budownictwa
dr hab. inż. Szymon Firląg, prof. PW

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Pap
Konrad Machula

Prezes Zarządu
Polskiej Unii Ceramicznej
dr inż. Ferdynand Gacki

Dyrektor Zarządzający
Stowarzyszenia Producentów Cementu
prof. dr hab. inż. Jan Deja

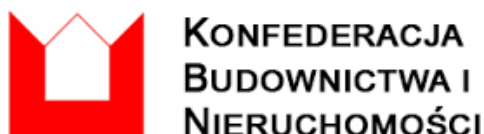
Przewodniczący Sekretariatu
Budownictwa i Przemysłu Drzewnego
NSZZ „Solidarność”
Adam Golec

Prezes Zarządu
Polskiego Stowarzyszenia Producentów
Styropianu
Kamil Kiejna

Prezes Zarządu
Polskiego Stowarzyszenia Gipsu
Robert Boroszko

Prezes Honorowy
Konfederacji Budownictwa i Nieruchomości
Krzysztof Baranowski

Przewodniczący
Związku Zawodowego „Budowlani”
Zbigniew Janowski

Przewodniczący Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Wełny
Mineralnej: Szklanej i Skalnej
Henryk Kwapisz

Prezydent Konfederacji Lewiatan
Maciej Witucki

Prezes Zarządu
Związku Producentów, Dostawców i
Dystrybutorów POLSKIE OKNA I DRZWI
Janusz Komurkiewicz

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Betonu
Towarowego w Polsce
Michał Gryś

Prezes Stowarzyszenia
Producentów Betonów
Grzegorz Bajek

Prezes Zarządu
Polskiego Związku Producentów i
Przetwórców Izolacji Poliuretanowych PUR
i PIR „SIPUR
Maciej Kubanek

Prezes Zarządu
Polskich Hurtowni Dachowych
Piotr Kośła

Przewodniczący
Federacji Przedsiębiorców Polskich
Marek Kowalski

Prezydent
Śląskiej Izby Budownictwa
Mariusz Czystek

Prezes Zarządu
Krajowego Zrzeszenia Producentów
Materiałów Budowlanych CERBUD
Andrzej Rej

Prezes
Grupy Polskie Hurtownie Materiałów
Budowlanych
Jarosław Komorowski

Prezes
Stowarzyszenia KOMINY POLSKIE
Roman Nowak

Prezes
Krajowej Izby Kominiarzy
Marcin Ziombki

Prezes
Międzywojewódzkiego Cechu Kominiarzy
Wiesław Zabawa

Prezes
Ogólnopolskiego Stowarzyszenia
„Kominki i Piece”
Piotr Batura

Stowarzyszenie Producentów
i Importerów Urządzeń Grzewczych

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów
i Importerów Urządzeń Grzewczych
Janusz Starościk

PZFD

Polski Związek
Firm Deweloperskich

Prezes Zarządu
Polskiego Związku Firm Deweloperskich
Grzegorz Kiełpsz

STOWARZYSZENIE
NA RZECZ
SYSTEMÓW OCIEPLEŃ

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia na Rzecz Systemów
Ociepleń
dr inż. Jacek Michalak

POLSKA IZBA
BUDOWNICTWA

Prezes
Polskiej Izby Budownictwa
Jacek Gromniak

Pracodawcy
Rzeczypospolitej
Polskiej

Prezes Zarządu
Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej
Rafał Dutkiewicz

Związek Pracodawców Ceramiki Budowlanej

Prezes Zarządu
Związku Pracodawców Ceramiki
Budowlanej
Mirostaw Jaroszewicz

Stowarzyszenie Producentów
Chemii Budowlanej

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Chemii
Budowlanej
Tadeusz Wasąg

Prezes
Związku Pracodawców Business Centre
Club
dr Łukasz Bernatowicz

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Styropianu
Andrzej Matla

Prezes
Stowarzyszenia Inżynierów Instalacji
Budowlanych „Ekologiczny Budynek”
Zenon Koszorz

Dyrektor Biura
Stowarzyszenia Producentów Rur i
Kształtek z Tworzyw Sztucznych
Piotr Falkowski

Prezes
Stowarzyszenia Energooszczędnych
Domów Gotowych
Marek Beśka

Prezes
Związku Rzemiosła Polskiego
Jan Gogolewski

Prezes
Korporacji Mistrzów Kominarskich
Województwa Śląskiego
Rafał Dydak

Prezes Zarządu
Polskiego Związku Pracodawców
Budownictwa
Jan Styliński

Dyrektor Zarządzający
Polskiego Związku Producentów Farb i
Klejów
Bartłomiej Ślęzak

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Systemów
Pompowych
Krzysztof Hałupka